

שינויים בתמהיל ובהיקף הביקורים ברפואת הקהילה במהלך מגפת הקורונה

נגה רמות, אורן מירון, ד"ר יעל וולף שגיא, ד"ר שלומית ירון, ד"ר גיל לביא

שירותי בריאות כללית

תוצאות

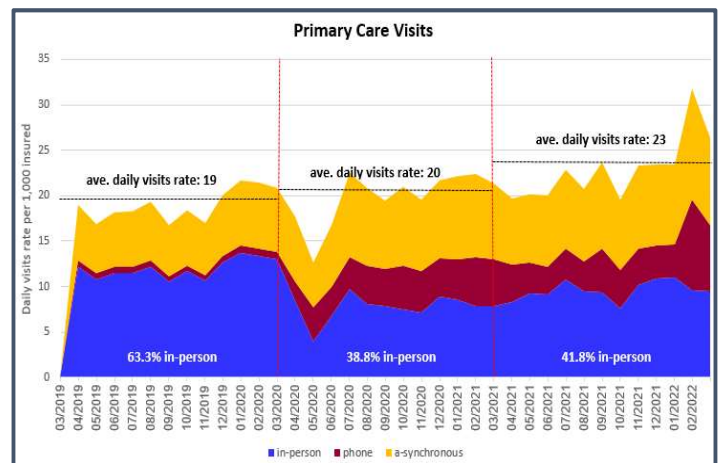
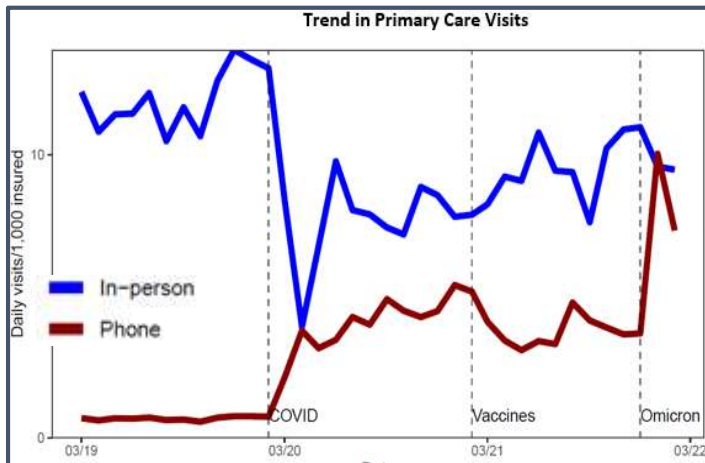
- עם התפרצות הקורונה נצפה גידול של 497.0% בביקורים טלפוניים ושל 26.8% בשירות א-סינכרוני מרופא, במקביל לירידה של 35.6% בפרונטליים.
- בתקופת פוסט-חיסונים, חזר השימוש בביקורים הפרונטליים ועלה בהשוואה לשנה הראשונה למגיפה ב-24.2%, אך היקפו נותר נמוך ב-20.0% מכפי שהיה טרם המגיפה.
- היקף הביקורים הפרונטליים ירד בשלושת המגזרים, אך במגזר הערבי היקפם נותר גבוה משמעותית בתקופת הפוסט-חיסונים: 70% לעומת כ-37.4% במגזר היהודי.
- לאורך התקופה נצפתה עליה בהיקף הביקורים הכולל, ובתקופת פוסט-חיסונים מספרם עלה ב-20.8% בהשוואה לתקופת טרום-קורונה. עיקר עליה זו בחודשי גל האומיקרון.
- בתקופת גל האומיקרון, היקף הביקורים הטלפוניים עלה לראשונה על היקף הביקורים הפרונטליים.
- השינויים בהיקפי השימוש על פני התקופה היו דומים בקבוצות הגיל והמגדר השונות.

רקע ומטרות

מגפת הקורונה היוותה זרז להטמעת כלי טלה-רפואה ביניהם מפגשי רפואה מרחוק. מטרתנו לתאר את השינוי בהיקף ובתמהיל המפגשים ברפואה הראשונית בקהילה במהלך מגפת הקורונה, ולבחון האם המפגשים הווירטואליים שהוטמעו היו חלופיים או תוספתיים למפגשים הפרונטליים.

שיטות

נכללו כל הביקורים ברפואה הראשונית של מבוטחי כללית בין מרץ 2019 לפברואר 2022. השווה שיעור הביקורים היומי ל-1,000 מבוטחים בשלוש תקופות: טרום-קורונה (מרץ 2019-פברואר 2020), השנה הראשונה להתפרצות המגפה (מרץ 2020-פברואר 2021) ופוסט-חיסונים (מרץ 2021-פברואר 2022). הביקורים סווגו כפרונטליים או וירטואליים (טלפוני או שירות א-סינכרוני לבקשות מהרופא). יושמו מבחני ANOVA עם תיקון Tukey להשוואות מרובות. זאת, עבור סך הביקורים, וכן בפילוח לפי קבוצות גיל (0-18, 19-44, 45-64, 65+), מגזר (יהודי וערבי) ומגדר.

מסקנות והמלצות

- בעקבות התפרצות מגפת הקורונה צלחה הטמעת הביקורים הווירטואליים צלח והיקפם נותר יציב גם בתקופת הפוסט-חיסונים, אולם נדרשת התאמתם למגזר הערבי.
- מאז תחילת המגיפה ועד סוף נובמבר 2021 נצפתה עלייה מתונה ושאונה מובהקת סטטיסטית בשיעור הביקורים הכולל ברפואה הראשונית. הביקורים הווירטואליים שהתווספו היו ברובם חלופיים למפגשים הפרונטליים, ללא תוספת מובהקת לסך הביקורים הכולל.
- עם זאת, במהלך גל האומיקרון נצפתה לראשונה עלייה משמעותית גם בסך הביקורים הכולל. יש לבחון האם מגמה זו ממשיכה גם לאחר סיום הגל.
- לעליית עומס זו יתכנו השלכות המשפיעות על הצורך בהיערכות מערכת הבריאות להמשך פעילות השגרה וכן לקראת גלי תחלואה עתידיים.

